

KARTA PRZEDMIOTU**I. Dane podstawowe**

Nazwa przedmiotu	Psychologia rozwoju, wychowania i uczenia się
Nazwa przedmiotu w języku angielskim	Development, educational and learning psychology
Kierunek studiów	Ogólnouniwersytecka Specjalizacja Nauczycielska
Poziom studiów (I, II, jednolite magisterskie)	II stopień, jednolite magisterskie
Forma studiów (stacjonarne, niestacjonarne)	Stacjonarne
Dyscyplina	Psychologia
Język wykładowy	Język polski

Koordinator przedmiotu/osoba odpowiedzialna	Sabina Więsyk

Forma zajęć (<i>katalog zamknięty ze słownika</i>)	Liczba godzin	semestr	Punkty ECTS
Konwersatorium	30	I, III	2

Wymagania wstępne	Brak

II. Cele kształcenia dla przedmiotu

C1- Student zna wielopłaszczyznowy proces rozwoju ucznia w okresie dzieciństwa, adolescencji i wczesnej dorosłości, a także związane z tymi okresami dysharmonie i zaburzenia rozwojowe.
C2 – Student posiada wiedzę na temat zagadnień: nieśmiałości i nadpobudliwości, szczególnych uzdolnień, zaburzeń funkcjonowania w okresie dorastania, obniżenia nastroju, depresji, krystalizowania się tożsamości, dorosłości, identyfikacji z nowymi rolami społecznymi, a także kształtowania się stylu życia
C3- Student zna poszczególne modele uczenia się, w tym koncepcje klasyczne i współczesne, a także ma wiedzę na temat możliwości wspierania procesu uczenia się, diagnozowania indywidualnego stylu uczenia się i przewycięzania specyficznych trudności w uczeniu się.
C4 – Student dysponuje wiedzą na temat barier i trudności w komunikowaniu się, a także sposobów ich pokonywania i usprawniania komunikacji w relacji uczeń-nauczyciel.
C5 – Student potrafi dokonać obserwacji zachowań uczniów i na tej podstawie wnioskować o prawidłowości poszczególnych procesów rozwojowych, a także istniejących potrzebach i barierach uczniów.
C6 – Student potrafi wykorzystać zdobytą wiedzę psychologiczną do analizy zdarzeń pedagogicznych.

III. Efekty uczenia się dla przedmiotu wraz z odniesieniem do efektów kierunkowych

Symbol	Opis efektu przedmiotowego	Odniesienie do efektu kierunkowego
WIEDZA		
W_01	Proces rozwoju ucznia w okresie dzieciństwa, adolescencji i	B1.W2.

	wczesnej dorosłości: rozwój fizyczny, motoryczny i psychoseksualny, rozwój procesów poznawczych (myślenie, mowa, spostrzeganie, uwaga i pamięć), rozwój społeczno-emocjonalny i moralny, zmiany fizyczne i psychiczne w okresie dojrzewania, rozwój wybranych funkcji psychicznych, normę rozwojową, rozwój i kształtowanie osobowości, rozwój w kontekście wychowania, zaburzenia w rozwoju podstawowych procesów psychicznych, teorie integralnego rozwoju ucznia, dysharmonie i zaburzenia rozwojowe u uczniów, zaburzenia zachowania, zagadnienia: nieśmiałości i nadpobudliwości, szczególnych uzdolnień, zaburzeń funkcjonowania w okresie dorastania, obniżenia nastroju, depresji, krystalizowania się tożsamości, dorosłości, identyfikacji z nowymi rolami społecznymi, a także kształtowania się stylu życia;	
W_02	Proces uczenia się: modele uczenia się, w tym koncepcje klasyczne i współczesne ujęcia w oparciu o wyniki badań neuropsychologicznych, metody i techniki uczenia się z uwzględnieniem rozwijania metapoznania, trudności w uczeniu się, ich przyczyny i strategie ich przewycięzania, metody i techniki identyfikacji oraz wspomagania rozwoju uzdolnień i zainteresowań, bariery i trudności w procesie komunikowania się, techniki i metody usprawniania komunikacji z uczniem oraz między uczniami;	B1.W4.
UMIEJĘTNOŚCI		
U_1	Obserwować procesy rozwojowe uczniów.	B1.U1.
U_2	obserwować zachowania społeczne i ich uwarunkowania	B1.U2.
U_3	rozpoznawać bariery i trudności uczniów w procesie uczenia się	B1.U5.
U_4	identyfikować potrzeby uczniów w rozwoju uzdolnień i zainteresowań	B1.U6.
KOMPETENCJE SPOŁECZNE		
K_1	wykorzystania zdobytej wiedzy psychologicznej do analizy zdarzeń pedagogicznych	B1.K2.

IV. Opis przedmiotu/ treści programowe

1. Podstawowe pojęcia odnoszące się do procesów rozwoju ucznia w okresie dzieciństwa, adolescencji i wczesnej dorosłości: rozumienie normy, zmiana vs. rozwój, etapy rozwoju i zadania rozwojowe, wiek rozwojowy a wiek kalendarzowy, krytyczne i sensoryczne okresy rozwoju, okresy najbliższego rozwoju.
2. Najważniejsze osiągnięcia rozwojowe w okresie dzieciństwa, adolescencji i wczesnej dorosłości w obszarze fizycznym, poznawczym, społeczno-emocjonalnym, moralnym, psychoseksualnym.
3. Rozwój i kształtowanie się osobowości, tożsamości i identyfikacji z rolami społecznymi.
4. Sposoby wspomagania rozwoju poszczególnych obszarów, w kolejnych etapach życia dzieci, adolescentów i młodych dorosłych.
5. Uczeń zdolny – diagnoza i sposoby pracy.
6. Wybrane zaburzenia rozwoju i zachowania (nieśmiałość, nadpobudliwość, obniżenie nastroju, depresja).
7. Pamięć i uczenie się – modele uczenia się, w tym koncepcje klasyczne i współczesne ujęcia w oparciu o wyniki badań neuropsychologicznych.

8. Metody i techniki uczenia się z uwzględnieniem rozwijania metapoznania.
9. Uczeń ze specyficznymi trudnościami w uczeniu się – diagnoza i wsparcie.
10. Metody identyfikacji i wspierania uzdolnień i zainteresowań uczniów.
11. Czynniki usprawniające i zaburzające komunikację, budowanie współpracy z uczniami i między uczniami.
12. Wybrane koncepcje wychowania, kategorie wpływu wychowawczego.
13. Trudności wychowawcze, błąd wychowawczy, metody przezwycięzania trudności wychowawczych.

V. Metody realizacji i weryfikacji efektów uczenia się

Symbol efektu	Metody dydaktyczne <i>(lista wyboru)</i>	Metody weryfikacji <i>(lista wyboru)</i>	Sposoby dokumentacji <i>(lista wyboru)</i>
WIEDZA			
B1.W2.	Dyskusja, wykład konwersatoryjny, praca z tekstem,	Prezentacja, praca pisemna, kolokwium	Uzupełnione i ocenione kolokwium, oceniony tekst pracy pisemnej, karta oceny prezentacji
B1.W4.	Dyskusja, wykład konwersatoryjny, praca z tekstem,	Prezentacja, praca pisemna, kolokwium	Uzupełnione i ocenione kolokwium, oceniony tekst pracy pisemnej, karta oceny prezentacji
UMIEJĘTNOŚCI			
B1.U2.	Dyskusja, burza mózgów, praca w grupach, studium przypadku	Prezentacja, praca pisemna, kolokwium	Uzupełnione i ocenione kolokwium, oceniony tekst pracy pisemnej, karta oceny prezentacji
B1.U5.	Dyskusja, burza mózgów, praca w grupach, studium przypadku	Prezentacja, praca pisemna, kolokwium	Uzupełnione i ocenione kolokwium, oceniony tekst pracy pisemnej, karta oceny prezentacji
B1.U6.	Dyskusja, burza mózgów, praca w grupach, studium przypadku	Prezentacja, praca pisemna, kolokwium	Uzupełnione i ocenione kolokwium, oceniony tekst pracy pisemnej, karta oceny prezentacji
KOMPETENCJE SPOŁECZNE			
K1.02	Praca w grupach, dyskusja, praca w grupach	Prezentacja, praca pisemna, kolokwium	Uzupełnione i ocenione kolokwium, oceniony tekst pracy pisemnej, karta oceny prezentacji

VI. Kryteria oceny, wagi...

Studenci oceniani są według następującej skali:

Ocena bardzo dobra (5):

W. Student wykazuje pogłębioną wiedzę z zakresu psychologii rozwoju, wychowania i uczenia się, a także z powodzeniem łączy ją z wiedzą pedagogiczną.

U. Potrafi w twórczy i skuteczny sposób stosować wiedzę psychologiczną w procesie obserwacji i pracy z uczniami w celu określenia ich indywidualnych potrzeb.

K. Wykazuje wysoki poziom zaangażowania w umiejętne stosowanie zdobytej wiedzy z zakresu psychologii w celu określania indywidualnych potrzeb uczniów i reagowania na nie.

Ocena dobra (4):

W. Student rozpoznaje nie tylko podstawowe zagadnienia z zakresu psychologii rozwoju, wychowania i uczenia się, lecz także potrafi je odnieść do specyfiki pracy pedagogicznej.

U. Potrafi trafnie zastosować elementarną wiedzę psychologiczną w procesie obserwacji i pracy z uczniami w celu określenia ich indywidualnych potrzeb.

K. Wykazuje zaangażowanie poznawcze i potrzebę zrozumienia tematyki psychologii rozwoju, wychowania i uczenia się, a podejmowane przez niego próby zastosowania zdobytej wiedzy do analizy zachowań i potrzeb uczniów są zazwyczaj skuteczne.

Ocena dostateczna (3):

W. Student zna podstawową terminologię z zakresu psychologii rozwoju, wychowania i uczenia się.

U. Potrafi z pomocą nauczyciela zastosować elementarną wiedzę psychologiczną w procesie obserwacji i pracy z uczniami w celu określenia ich indywidualnych potrzeb.

K. Wykazuje zainteresowanie problematyką psychologii, przy czym podejmowanym próbom zastosowania zdobytej wiedzy psychologicznej do analizy zachowania i potrzeb uczniów brakuje trafności i skuteczności.

Ocena niedostateczna (2):

W. Brak znajomości podstawowych pojęć z przedmiotowego zakresu.

U. Student nie potrafi zastosować elementarnej wiedzy psychologicznej w procesie obserwacji i pracy z uczniami, nie potrafi identyfikować indywidualnych potrzeb uczniów.

K. Student nie potrafi wykorzystać zdobytej wiedzy psychologicznej do analizy zdarzeń pedagogicznych.

Obciążenie pracą studenta

Forma aktywności studenta	Liczba godzin
Liczba godzin kontaktowych z nauczycielem	30
Liczba godzin indywidualnej pracy studenta	30

VII. Literatura

Literatura podstawowa
1. Augustynek, A. (2018). Wprowadzenie do psychologii. Warszawa: Difin   2. Brzezińska I., A., Ziółkowska, B., Appelt, K. (2019). Psychologia rozwoju człowieka. Gdańsk: GWP   3. Mietzel, G. (2002). Psychologia kształcenia. Gdańsk: GWP   4. Przetacznik-Gierowska, M., Włodarski, Z. (2020). Psychologia wychowawcza, t. 1 i 2. Warszawa: PWN   5. Zimbardo, P.G., Johnson, R., L., McCann, V. (2010). Motywacja i uczenie się. Psychologia, kluczowe koncepcje. Tom II. Warszawa: PWN   6. Limont W. (red.). (2012). Zdolni w szkole, czyli o zagrożeniach i możliwościach rozwojowych uczniów zdolnych. Poradnik dla nauczycieli wychowawców, Warszawa: Ośrodek Rozwoju Edukacji.
Literatura uzupełniająca

1. Gordon, T. (1999). Wychowanie bez porażek w szkole. Warszawa: Instytut Wydawniczy PAX
2. Kowalik, S. (2011). Psychologia w szkole. Zarys problematyki. W: S. Kowalik (red.). Psychologia ucznia i nauczyciela. Warszawa: PWN
3. Rosiński, D. (2011). Trudności wychowawcze i ich rozwiązywanie w szkole. W: S. Kowalik (red.). Psychologia ucznia i nauczyciela. Warszawa: PWN